

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Острозька академія»

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом ректора
Національного університету
«Острозька академія»
№ 138 від 21.12.2020 року

Кодекс академічної доброчесності
Національного університету «Острозька
академія»

СХВАЛИЛА
Академічна конференція НаУОА
Протокол №1 від 17 грудня 2020

ПОГОДИЛА
Голова Братства спудеїв

Олександра Олієвська

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ОСТРОЗЬКА АКАДЕМІЯ»

НАКАЗ

21. 12 2020 р.

м. Острог

№ 738

*Про затвердження Кодексу
академічної доброчесності
Національного університету
«Острозька академія»*

Із метою дотримання гарантій академічної доброчесності в університеті відповідно до рішень Академічної конференції Національного університету «Острозька академія» від 17 грудня 2020 року (протокол № 1)

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Острозька академія» у новій редакції.
2. Контроль за виконанням наказу доручити проректорові з науково-педагогічної роботи проф. Д.М. Шевчуку.

Ректор

Ігор ПАСІЧНИК

Погоджено:

Проректор з
науково-педагогічної роботи

Дмитро ШЕВЧУК

Юрисконсульт

Тетяна ЛОТИШ

ПРЕАМБУЛА

Ми, здобувачі вищої освіти (студенти, аспіранти, докторанти), науково-педагогічні працівники, адміністрація та співробітники Національного університету «Острозька академія» (далі - Укладачі Кодексу), усвідомлюючи важливість утвердження принципів і правил академічної доброчесності з метою утвердження поваги до людської гідності та прав людини, формування академічних цінностей, збереження та примноження традицій нашого університету, розвитку інноваційного освітнього середовища, високої академічної культури, ухвалюємо цей Кодекс академічної доброчесності, якому зобов'язуємося слідувати.

Ухвалюючи цей Кодекс, Національний університет «Острозька академія» має намір створити середовище, яке сприяє збагаченню інтелектуального, економічного, творчого та культурного потенціалу учасників освітнього процесу Університету, підвищенню їхнього освітнього рівня та корпоративної етики, формуванню інноваційного наукового простору, впровадженню нових освітніх ландшафтів, підтриманню особливої академічної культури, яка підкреслює інституційну ідентичність НаУОА.

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Кодекс академічної доброчесності Національного університету «Острозька академія» (далі – Кодекс) встановлює загальні засади, цінності, принципи та норми академічної доброчесності, а також правила поведінки учасників освітнього процесу та співробітників Національного університету «Острозька академія» (далі – НаУОА, Університет), якими вони повинні керуватися під час навчання, викладання, провадження наукової (творчої) діяльності, виконання покладених на них завдань та обов'язків, а також визначає політику і процедури забезпечення дотримання академічної доброчесності, засади внутрішніх антидискримінаційних політик у НаУОА та види відповідальності за порушення академічної доброчесності.

1.2. Кодекс розроблено відповідно до Законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі, Статуту НаУОА, Стратегії розвитку НаУОА на 2017-2026 рр., Правил внутрішнього трудового розпорядку та інших нормативно-правових та локальних правових актів. Також Кодекс ураховує положення Законів України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про основи соціальної захищеності людей з інвалідністю в Україні», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» та іншого антидискримінаційного законодавства.

1.3. Метою Кодексу НаУОА є:

формування розуміння та поваги до людської гідності, принципів прав людини та недискримінації в освітньому середовищі;

формування академічних цінностей та високої академічної культури в учасників освітнього процесу Університету;

виховання інтелектуальної та культурної еліти України, формування громадянської позиції учасників освітнього процесу, їхньої особистості в цьому дусі;

забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в Університеті;

посилення діалогу між усіма учасниками освітнього процесу під час ухвалення рішень;

формування високого рівня наукових та/або творчих, професійних і загальних компетентностей здобувачів освіти (студентів, аспірантів, докторантів, слухачів);

утвердження в учасників освітнього процесу моральних цінностей, соціальної активності та відповідальності;

виховання всіх учасників освітнього процесу відповідальними, професійними, здатними до свідомого спрямування своєї діяльності;

забезпечення необхідних умов для реалізації здібностей і талантів здобувачів вищої освіти;

підвищення позитивного іміджу та ділової репутації Університету у вітчизняному та міжнародному освітньому просторі.

1.4. Дотримання норм цього Кодексу обов'язкове для всіх учасників академічної спільноти на території Університету та в межах освітнього процесу. Укладачі Кодексу погоджуються з тим, що намагатимуться слідувати засадам, викладеним у ньому, також і в особистому житті, тобто – поза межами освітнього середовища. Укладачі Кодексу свідомі того, що обов'язок зі створення належних умов для забезпечення, охорони та захисту прав людини здобувачів вищої освіти, працівників науково-педагогічного складу та інших учасників освітнього процесу в Університеті покладено на адміністрацію Університету.

1.5. У цьому Кодексі терміни і поняття вжиті в такому значенні:

1) **автономія** – право суб'єкта освітньої діяльності на самоврядування, яке полягає в його самостійності, незалежності та відповідальності в ухваленні рішень щодо академічних (освітніх), організаційних, фінансових, кадрових та інших питань діяльності, що провадять у порядку та межах, визначених законом;

2) **академічна доброчесність** – сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності, виконання покладених на них обов'язків з метою забезпечення довіри до результатів навчання, наукових (творчих) досягнень, а також адміністрування освітнім процесом;

3) **академічна культура** – система норм, правил, зразків поведінки, цінностей академічної спільноти, які регулюють діяльність її членів та визначають принципи взаємовідносин між ними та із зовнішнім середовищем: повага до людської гідності, ідентичності, недискримінація, чесність, законність, довіра, взаємоповага, справедливість, відповідальність, компетентність і професіоналізм, прозорість та інформаційна відкритість, партнерство;

4) **академічна свобода** – самостійність і незалежність учасників освітнього процесу під час провадження науково-педагогічної, наукової та/або інноваційної діяльності, що відбувається на принципах свободи слова, думки і творчості, поширення знань та інформації, вільного оприлюднення і використання результатів наукових досліджень з урахуванням обмежень, установлених законом;

5) **компетентність** – динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або навчальну діяльність;

6) **наукова етика** – сукупність установлених та визнаних академічною спільнотою норм і правил поведінки працівників, зайнятих у сфері науково-педагогічної діяльності;

7) **результати навчання** – знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті в процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, оцінити й виміряти та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

8) **якість освіти** – відповідність результатів навчання вимогам, установленим законодавством, стандартом освіти та/або договором про надання освітніх послуг;

9) **якість освітньої діяльності** – рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що дає змогу здобути якісну освіту та відповідає вимогам, установленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг.

II. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Засадами академічної доброчесності в НаУОА є:

повага до людської гідності, прав людини, недискримінації та рівності учасників освітнього процесу – визнання того, що кожна людина має право на однакову повагу до своєї гідності, на яку не можна посягати за будь-яких умов, зокрема застосовувати методи, що принижують людську гідність, як покарання за невиконання чи неналежне виконання обов'язків. Також визнання недопустимості порушувати права інших або надавати необґрунтовані привілеї, якщо такі порушення чи привілеї базовані на ознаках раси, кольору шкіри, сексуальної орієнтації, політичних, релігійних та інших переконань, статі, віку, інвалідності, етнічного та соціального походження, громадянства, сімейного та майнового стану, місця проживання, мовних або інших ознак (далі – певні ознаки), які були, є та можуть бути дійсними або припущеними, крім випадків, коли таке обмеження має правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої належні та необхідні;

чесність – порядність і відвертість у освітній діяльності, проведенні наукових досліджень, здійсненні практичних робіт, недопущення будь-яких форм обману, брехні, шахрайства, крадіжки або інших форм нечесної поведінки в навчальній, педагогічній і науковій діяльності. Представники академічної спільноти зобов'язані діяти чесно та в жодному разі свідомо не висувати неправдивих тверджень;

законність – суворе дотримання в діяльності членів академічної спільноти норм чинних нормативно-правових актів України, зокрема й локальних правових актів НаУОА, а також стимулювання до цього інших;

відповідальність – сумлінне та неухильне виконання покладених обов'язків, завдань та функцій, дотримання посадових інструкцій, положень, правил, здатність відповідати за результати своєї діяльності та взятих на себе зобов'язань;

компетентність і професіоналізм – здобувачі освіти та працівники НаУОА зобов'язані підтримувати найвищий рівень компетентності у сфері професійної діяльності та навчання, складником якої є постійне підвищення кваліфікації, освітнього і наукового рівня, впровадження інноваційних форм діяльності;

справедливість – неупереджене ставлення учасників освітнього процесу один до одного, об'єктивне, прозоре та незалежне оцінювання результатів навчальної, дослідницької, наукової чи трудової діяльності;

довіра – існування в академічному середовищі атмосфери взаємної довіри, що заохочує вільний обмін ідеями й інформацією, сприяє співпраці та творчості, вільному продукуванню нових ідей, створення середовища неприпустимості привласнення результатів діяльності інших чи підірвання репутації учасника освітнього процесу;

прозорість та інформаційна відкритість – вільний доступ до ресурсів інформації та документів, що стосуються всіх сфер академічної діяльності, освітньої, науково-дослідницької, господарської та фінансової діяльності, крім тієї, доступ до якої обмежено законодавством, зокрема й шляхом забезпечення відкритого доступу на офіційній інтернет-сторінці НаУОА;

повага – виявлення поваги як до себе, так і до інших, незалежно від віку, статі та статусу, а також розуміння нових, різнобічних, іноді протилежних думок та ідей, уникнення зловживань посадовим становищем;

партнерство – зорієнтованість на співпрацю та партнерську взаємодію з метою підвищення якості навчальних та дослідницьких результатів, протистояння будь-яким формам дискримінації, ганебним учинкам, негативному впливу інших осіб.

2.2. Порушеннями академічної доброчесності та неприйнятним для здобувачів освіти та працівників НаУОА є:

ставлення, яке принижує людську гідність або дискримінує будь-якого учасника освітнього процесу чи в інший спосіб посягає на права людини – дії або бездіяльність, які призводять до приниження людської гідності (наприклад, психологічні або фізичні знущання, приниження, утиски), посягають на базові права людини (свободу пересування, думки та слова, мирних зібрань, вираження поглядів, свободу совісті та / або релігії, право на приватність, право власності та ін.) або ж прямо чи опосередковано призводять до обмеження чи порушення прав учасника / учасників освітнього процесу, базуючись на певній ознаці. Не вважається дискримінацією чи порушенням права обмеження, яке переслідує правомірну, об'єктивно обґрунтовану мету, способи досягнення якої належні та необхідні.

академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, які здобули інші особи, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства під іменем особи, яка не брала участі в їх створенні;

самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація – вигадкування даних чи фактів, використовуваних в освітньому процесі або наукових дослідженнях, наступне використання такої інформації, наукових результатів в академічній роботі;

фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, пов'язаних із провадженням освітнього процесу чи наукових досліджень, наступне використання такої інформації, наукових результатів в академічній роботі;

списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

академічне шахрайство:

– використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалки, мікронавушники, телефони, планшети тощо);

– проходження процедур контролю знань за допомогою підставних осіб;

– придбання або отримання виконаних на замовлення академічних текстів у інших осіб та подання їх як власних результатів навчальної та/або наукової діяльності;

– підроблення підписів у офіційних документах (відомостях, актах, звітах, договорах тощо);

– посилання на джерела, не використані в роботі;

– здавання різними особами робіт з однаковим змістом.

хабарництво – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги чи неправомірної вигоди в освітньому процесі;

несанкційована співпраця – навмисна чи усвідомлена допомога або спроба допомоги іншій особі в здійсненні академічної недоброчесності, а також виконання на замовлення та/або продаж академічних текстів;

необ'єктивне оцінювання – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти, зокрема й таке, що ґрунтується на упередженому чи зневажливому ставленні до здобувача освіти через його / її певні ознаки або особисту неприязнь;

надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) **на педагогічного (науково-педагогічного) працівника** з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

ІІІ. ПРАВИЛА ТА НОРМИ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ, ЕТИЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ

3.1. Гідним для всіх учасників освітнього процесу НаУОА є:

– дотримуватися вимог Конституції та законів України, вимог чинного законодавства України, Статуту НаУОА, Правил внутрішнього розпорядку, цього Кодексу, локальних нормативних документів Університету, а також умов договору про надання освітніх послуг (за його наявності);

– поважати честь, гідність та особисту недоторканність особи, незважаючи на її стать, вік, матеріальний стан, соціальне становище, расову належність, релігійні та політичні переконання чи інші ознаки;

– не толерувати приниження честі та гідності, фізичне або психічне насильство, а також дискримінації за певними ознаками;

– дотримуватися моральних норм і правил етичної поведінки;

– своєю діяльністю сприяти збереженню, розвитку й популяризації освітніх та наукових традицій і цінностей Острозької академії XVI ст.;

– відповідально ставитися до своїх обов'язків, вчасно й сумлінно виконувати необхідні навчальні, дослідницькі та робочі завдання;

– своєю діяльністю сприяти збереженню та примноженню традицій НаУОА, розвитку позитивної репутації університету, а також забезпечувати нерозривний зв'язок зі світовою та національною історією, культурою, національними традиціями;

– не чинити правопорушень, сприяти запобіганню й викоріненню різних видів порушень у навчальній, викладацькій, науковій та інших видах діяльності, бути нетерпимими до них;

– спілкуватися в академічному середовищі державною мовою, піклуватися про культуру власної мови та мови здобувачів освіти чи колег;

– не розповсюджувати та запобігати розповсюдженню інформації, яка неправдива, викладена з перекрученням фактів, наклепницька, така, що ображає людину або може завдати шкоди репутації НАУОА;

– сприяти становленню та розвитку партнерських відносин між викладачами і здобувачами вищої освіти, підтримувати атмосферу довіри, відповідальності та взаємодопомоги в академічному співтоваристві;

– запобігати виникненню у своїй діяльності конфлікту інтересів, під яким слід розуміти суперечність між особистими інтересами члена університетської спільноти та його службовими або навчальними обов'язками, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, та зашкодити репутації НаУОА;

– відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я інших, довкілля;

– вести здоровий та активний спосіб життя, дотримуватися правил особистої гігієни;

– допомагати учасникам освітнього процесу, які опинилися в складних життєвих обставинах, належать до соціально вразливих категорій;

– підтримувати чистоту й порядок на території НаУОА, дбайливо ставитися до майна та ресурсів Університету.

3.2. Неприйнятним для всіх учасників освітнього процесу НаУОА є:

– приниження людської гідності чи утиск або дискримінація інших осіб, толерування проявів насильства чи порушень прав людини;

– недотримання норм Конституції України, чинного законодавства України про освіту, а також локальних нормативних документів Університету;

– допущення порушень академічної доброчесності, зазначених у п. 2. 2 цього Кодексу;

- навмисне перешкоджання навчальній, науковій чи трудовій діяльності учасників освітнього процесу НаУОА;
- порушення освітнього процесу (запізнення, пропуски навчальних занять чи роботи без поважної причини);
- уживання наркотичних речовин, розпивання алкогольних напоїв та куріння на території гуртожитків (крім спеціально відведених для куріння місць) та Університету;
- пронесення в НаУОА зброї, використання газових балончиків та інших речей, що можуть нашкодити життю та здоров'ю людини;
- прояви різних форм агресії щодо інших, сексуальні домагання;
- участь в азартних іграх під час освітнього процесу та на робочому місці;
- поширення неправдивої та компромотної інформації про учасників освітнього процесу;
- перевищення повноважень або зловживання становищем (статусом) під час навчання, трудової діяльності або проведення наукових досліджень;
- використання службових і родинних зв'язків для отримання нечесної переваги в навчальній, науковій чи трудовій діяльності;
- ведення в Університеті політичної, релігійної чи іншої пропаганди, а також примус до сповідання або відмови сповідувати певну релігію під час навчальної діяльності, до участі в релігійних обрядах і святах, участі в діяльності й заходах релігійних об'єднань і об'єднань, діяльність яких спрямована на розповсюдження ідеології;
- використання символіки НаУОА або факультетів у заходах, не пов'язаних із діяльністю Університету, чи на шкоду репутації НаУОА;
- завдання шкоди матеріальним цінностям, а також матеріально-технічній базі Університету;
- недотримання усіма учасниками освітнього процесу та пов'язаними особами (комендантами гуртожитків, вахтерами) правил проживання на території гуртожитків Університету, порушення дисципліни, допущення непристойної поведінки на території НаУОА чи гуртожитків.

3.3. Кожен здобувач вищої освіти у своїй навчальній діяльності повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- самостійно (крім випадків, які передбачають групову роботу), сумлінно та вчасно виконувати навчальні завдання, завдання вхідного, поточного, проміжного та підсумкового контролю результатів навчання;
- не принижувати будь-яким чином гідність учасників освітнього процесу, запобігати таким діям із боку інших осіб;
- виконувати вимоги робочих навчальних програм дисциплін і практик;
- активно займатися самостійною роботою, використовувати інформацію з першоджерел, додатково опрацьовувати нову літературу та Інтернет-ресурси, указані в навчальних програмах викладачів;
- не допускати плагіату у своїх роботах, завжди робити покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів;

- дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права, поважати право інтелектуальної власності, наукові та навчальні здобутки інших;
- надавати достовірну інформацію про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації;
- дотримуватися правил ділового етикету в поведінці та норм культури спілкування в комунікації зі здобувачами вищої освіти, викладачами та співробітниками НаУОА;
- поважати думки інших здобувачів вищої освіти, працівників, уміти вести дискусію, аргументовано обстоюючи свою позицію;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення занять, окрім випадків коли це передбачено робочою навчальною програмою;
- не використовувати службові або родинні зв'язки для отримання нечесної переваги в навчальній діяльності.

3.4. Кожен науково-педагогічний і педагогічний працівник у своїй науково-педагогічній діяльності повинен дотримуватися моральних норм, правил етичної поведінки та принципів академічної доброчесності, а саме:

- виявляти повагу до людської гідності, особистої ідентичності та інших прав людини під час виконання своїх професійних обов'язків та здійснення науково-педагогічної діяльності;
- забезпечувати якість викладання навчальних дисциплін відповідної освітньої програми на високому науково-теоретичному й методичному рівнях ;
- презентувати аудиторії достовірну наукову інформацію, сприяти творчій активності та становленню громадянської позиції студентів;
- постійно підвищувати свій професійний рівень, залучати у викладацькій діяльності новітні педагогічні технології та інформаційно-комунікаційні засоби навчання, використовувати актуальні й достовірні джерела інформації;
- керуватися принципами об'єктивності та прозорості під час оцінювання знань і компетентностей здобувачів вищої освіти;
- не допускати плагіату та робити покликання на джерела інформації в разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей інших авторів, дотримуватися норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- приходити на всі заняття вчасно й не залишати аудиторії передчасно, використовувати ефективно академічний час для досягнення програмних результатів навчання;
- не використовувати телефон або гаджети під час проведення занять, окрім випадків коли це передбачено робочою навчальною програмою;
- ретельно та грамотно складати методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти, указуючи новітню літературу та Інтернет-ресурси, надавати вичерпні консультації здобувачам вищої освіти у відведений для методичної роботи час;
- надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контролювати дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти;

- поважати думку кожного здобувача вищої освіти, заохочувати і надавати всім рівні можливості під час обговорення дискусійних питань;
- не втручатися в особисте життя здобувачів вищої освіти;
- дотримуватися принципів аполітичності, віротерпимості в освітньому процесі;
- не принижувати будь-яким чином гідності учасників освітнього процесу, запобігати таким діям із боку інших осіб;
- бути взірцем найвищої інтелігентності, дотримуватися норм культури спілкування в процесі комунікації зі здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками, співробітниками та гостями Університету;
- для запобігання конфлікту інтересів, пов'язаного з неакадемічним характером, уникати двозначних відносин зі здобувачами вищої освіти, зокрема: прямого чи непрямого отримання подарунків або послуг від здобувачів вищої освіти в обмін на дії та рішення, що належать до компетенції викладача; обговорення професійних, особистих якостей співробітників чи учасників освітнього процесу; намірів установити інтимні стосунки;
- сприяти утвердженню українського патріотизму і поваги до Конституції та державних символів України, поваги до культурних цінностей української нації, її історико-культурних надбань і традицій, академічних традицій НаУОА.

3.5. Дотримання етичних норм у науковій діяльності усіма учасниками освітнього процесу передбачає:

- сприяти розповсюдженню наукових знань і протидіяти поширенню псевдонаукових теорій, хибних концепцій та уявлень;
- відповідати за наслідки своєї наукової діяльності, протидіяти здобуттю результатів, що суперечать принципам академічної доброчесності й можуть завдати шкоди;
- дотримуватися найвищих професійних стандартів планування та проведення наукових досліджень;
- забезпечувати принципову чесність і прозорість на всіх стадіях наукового дослідження, уважати неприпустимим прояви нечесної поведінки, рішуче викривати факти плагіату й інших форм порушень авторського права;
- визнавати міжнародні та національні правові норми щодо авторських прав, обов'язково покликатися на джерела інформації в разі використання ідей, тверджень, відомостей;
- надавати достовірну інформацію про результати власних наукових досліджень;
- протидіяти конформізму, персонально відповідати за чесну й об'єктивну оцінку навчальних, курсових і кваліфікаційних робіт та дисертацій;
- захищати свободу наукової думки, засуджувати цензуру щодо наукової творчості;
- визнавати творчий внесок кожного з авторів дослідження, проведеного колективно, не вносити до списку авторів осіб, які не мали стосунку до здобуття наукових результатів.

3.6. Кваліфікаційні роботи здобувачів вищої освіти, монографії, наукової праці (дисертації) на здобуття наукового ступеня доктора та кандидата наук, доктора філософії (подані до захисту у спеціалізовані вчені ради НаУОА), наукові статті, які

буде опубліковано у фахових наукових виданнях НаУОА, підлягають перевірці на наявність плагіату для забезпечення контролю за дотриманням академічної доброчесності. Науковий відділ є відповідальним структурним підрозділом за забезпечення перевірки робіт на плагіат.

Роботи перевіряють за допомогою спеціальних програмних засобів на основі угод про співробітництво у сфері перевірки на плагіат. Завантаження робіт відбувається на основі Положення про ІС Moodle, процедури перевірки кваліфікаційних робіт визначено в Положенні про кваліфікаційні роботи.

Викладач відповідає за перевірку наукових есе, курсових робіт (проектів), інших видів письмових робіт на предмет порушення академічної доброчесності в межах освітніх компонентів, які він викладає.

IV. ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ НаУОА

4.1. Дотримання загальних засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм учасниками освітнього процесу є складником внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти НаУОА. Науково-педагогічні працівники, здобувачі освіти, які виявляють прагнення до академічної доброчесності, не лише стають зразком для наслідування, а й підвищують стандарти освітньої та наукової діяльності загалом.

4.2. НаУОА забезпечує проведення комплексу заходів, які мають на меті забезпечити виконання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм всіма учасниками освітнього процесу та протидіяти будь-яким проявам академічної недоброчесності. План заходів затверджує щорічно Вчена рада університету за погодженням Братства спудеїв НаУОА.

4.3. Академічна доброчесність в НаУОА забезпечується:

- діяльністю органів із забезпечення академічної доброчесності НаУОА: Комісії з питань якості освіти НаУОА, Комісії з оцінки корупційних ризиків та моніторингу виконання антикорупційної програми;
- функціонуванням системи запобігання та виявлення академічного плагіату в НаУОА;
- посиленням заходів щодо боротьби зі списуванням здобувачів вищої освіти під час виконання різних типів завдань;
- протидією будь-яким проявам неправомірної вигоди;
- інформуванням на офіційному вебсайті НаУОА про заходи щодо забезпечення принципів та правил академічної доброчесності та щодо боротьби з корупцією;
- проведення тренінгів, лекцій, семінарів та інших заходів для учасників освітнього процесу з метою заохочення їх до етичної поведінки та формування поваги до людської гідності, недискримінації та прав людини, моральних цінностей, академічної культури, навичок протидії академічній недоброчесності;
- формування умов для розвитку взаємної довіри, поваги та партнерства між учасниками освітнього процесу;
- участь НаУОА в Проєкті сприяння академічної доброчесності в Україні (Strengthening Academic Integrity in Ukraine Project), який реалізують

американські ради з міжнародної освіти в партнерстві із МОН України та за підтримки Посольства США;

- вивчення досвіду вітчизняних і світових закладів вищої освіти щодо реалізації принципів академічної доброчесності в освітньому середовищі.

4.4. Кожен учасник освітнього процесу відповідає за дотримання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм у навчальній, педагогічній, науковій та адміністративній діяльності.

4.5. Кожен учасник освітнього процесу повинен власним прикладом демонструвати дотримання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм, реагувати на порушення або спроби порушень принципів і правил академічної доброчесності іншими особами, зокрема:

- указувати учасникам освітнього процесу на неприпустимість нечесної поведінки в навчальній, науковій і трудовій діяльності;

- повідомляти адміністрацію НаУОА, факультетів або органи студентського самоврядування, зокрема й письмово, про порушення правил академічної доброчесності;

- звертатися до органів із забезпечення академічної доброчесності НаУОА з метою розгляду порушень академічної доброчесності та притягнення до відповідальності винних учасників освітнього процесу.

4.6. Порушення засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм не лише паплюжить репутацію НаУОА, а й зменшує цінність освітніх та наукових ступенів, які здобувають в Університеті. Відповідальність за дотримання цінностей академічної доброчесності є водночас особистим обов'язком кожного та спільною справою академічної спільноти загалом.

4.7. Питання про дотримання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм не менше 1 разу в рік розглядають на засіданнях вченої ради НаУОА, рад факультетів/інституту, Братства спудеїв, студентських рад факультетів та на засіданнях кафедр.

4.8. Контроль за дотриманням науково-педагогічними працівниками принципів і правил академічної доброчесності здійснюють завідувачі відповідних кафедр. За інформування здобувачів вищої освіти про неприпустимість порушення академічної доброчесності, реалізацію заходів щодо запобігання проявам академічної недоброчесності на факультетах відповідають декани (директор інституту), їхні заступники та куратори академічних груп.

4.9. За порушення академічної доброчесності, зазначені в п. 2.2 цього Кодексу, здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- отримання незадовільної оцінки за результатами контрольного заходу в разі вчинення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації, академічного шахрайства;
- повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо) в разі списування, академічного шахрайства під час написання роботи, несанкційованої співпраці, за вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного

(науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання;

- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми в разі академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації, фальсифікації під час написання наукових робіт, проходження практик і оформлення звітів до них; академічного шахрайства в оформленні документів;
- позбавлення на певний термін права на навчання за індивідуальним графіком та/або дострокове складання сесії в разі вчинення академічного шахрайства в оформленні документів;
- позбавлення академічної стипендії в тому випадку, коли академічна стипендія призначена з урахуванням результатів навчання, отриманих зі встановленими порушеннями академічної доброчесності;
- позбавлення наданих університетом пільг з оплати навчання, проживання в гуртожитку в разі обману, хабарництва, несанкційованої співпраці.
- публічне вибачення перед постраждалим на зборах органу студентського самоврядування за приниження людської гідності або дискримінацію будь-якого учасника освітнього процесу чи в інший спосіб посягання на права людини, а також в разі булінгу (цькування) учасника освітнього процесу;
- відрахування з *НауОА* в разі вчинення академічного плагіату в кваліфікаційній (магістерській) роботі, хабарництва;.

4.10. За порушення академічної доброчесності, зазначені в п. 2.2. цього Кодексу, науково-педагогічні працівники можуть бути притягнені до такої академічної та дисциплінарної відповідальності відповідно до тяжкості порушення:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання в разі вчинення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації;
- позбавлення присудженого наукового (освітньо-творчого) ступеня чи присвоєного вченого звання в разі вчинення академічного плагіату, самоплагіату, фабрикації та фальсифікації;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади в разі хабарництва;
- догана в разі приниження людської гідності або дискримінації будь-якого учасника освітнього процесу чи в інший спосіб посягання на права людини, несанкційовану співпраці;
- недопущення до участі в конкурсі на заміщення посади науково-педагогічного працівника в разі хабарництва;
- позбавлення на певний строк премій, надбавок, інших заохочень, визначених чинним трудовим законодавством, Колективним договором, внутрішніми локальними правовими актами в разі приниження людської гідності або дискримінації будь-якого учасника освітнього процесу чи в інший спосіб посягання на права людини, обману та академічного шахрайства, необ'єктивного оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;
- звільнення в разі хабарництва.

4.11. За інші порушення етичних та моральних норм і правил академічної доброчесності до учасників освітнього процесу можуть бути застосовані різні заходи дисциплінарного або виховного характеру, зокрема відвідування спеціальних занять (тренінгів), підготовка есе на тему встановлених стандартів наукової (навчальної) роботи, вивчення додаткового курсу з етики, оголошення усної чи письмової догани із занесенням до особової справи порушника, обмеження участі порушника в наукових дослідженнях, вилучення з окремих наукових проєктів.

V. ОРГАНИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

5.1. Питання академічної доброчесності є складником діяльності комісії з питань якості освіти (далі – Комісія), діяльність якої визначена Положенням про забезпечення якості освітньої діяльності та якості вищої освіти в НаУОА.

5.2. Комісія виконує такі завдання в питаннях академічної доброчесності:

- організаційно-методичне забезпечення виконання ухвалених НаУОА стандартів академічної доброчесності;
- виявлення порушень засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм з боку учасників освітнього процесу;
- розгляд скарг про підозру в застосуванні неетичних практик в освітній та науковій діяльності;
- надання пропозицій ректорові НаУОА (деканові факультету/директорові інституту) щодо притягнення порушників академічної доброчесності до відповідальності й накладання відповідних санкцій.

5.3. У разі розгляду питання щодо порушення академічної доброчесності відбувається розширене засідання Комісії за участю помічника ректора зі стратегічного розвитку та забезпечення якості освіти, заступників деканів/директора з питань якості освіти, начальника навчально-методичного відділу, помічника ректора з освітнього менеджменту, представника Колегії Братства студентів, проректора з науково-педагогічної роботи, проректора з навчально-виховної роботи, студентської комісії з питань якості освіти та академічної доброчесності НаУОА, начальника юридичного відділу/юрисконсульта.

5.4. Членами Комісії не можуть бути особи, яких притягували до відповідальності за порушення цього Кодексу та Правил внутрішнього трудового розпорядку НаУОА.

5.5. Члени Комісії, проти яких висунуто звинувачення в порушенні цього Кодексу, не можуть брати участь у її засіданнях. Членів Комісії, звинувачених у порушенні цього Кодексу, відстороняють від діяльності в Комісії, а на їхнє місце обирають іншу особу.

5.6. Якщо у скарзі порушено питання корупційних дій учасників освітнього процесу, то такі питання вирішує професіонал з антикорупційної діяльності. Процедури звернення та розгляду таких звернень регулює Постанова КМУ від 13 червня 2000 р. № 950 «Про затвердження Порядку проведення службового розслідування стосовно осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, та осіб, які для цілей Закону України «Про запобігання корупції» прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування.

VI. ПРОЦЕДУРА РОЗГЛЯДУ ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

6.1. Будь-який учасник освітнього процесу, який став свідком або має обґрунтовану підставу вважати, що стався факт порушення, визначеного в п. 2.2 цього Кодексу, має право подати офіційну заяву на ім'я голови Комісії.

Процедура ухвалення рішень однакова в разі виявлення проявів академічної недоброчесності як із боку здобувачів вищої освіти, так і науково-педагогічних та наукових працівників в освітній та науковій діяльності.

У цьому випадку голова Комісії не пізніше ніж через 10 днів після подання заяви оголошує про проведення засідання, на якому відбувається розгляд заяви. Особа, що подала заяву (далі – заявник), повинна викласти в ній аргументи, які свідчать про порушення академічної доброчесності, та надати відповідні докази.

Заяву можна подати в друкованому варіанті голові комісії (помічнику ректора зі стратегічного розвитку та забезпечення якості освіти) або надіслати на електронну скриньку комісії: yakist.osvity@oa.edu.ua.

6.2. Процедура розгляду заяви про порушення академічної доброчесності передбачає такі стадії:

6.2.1. **Повідомлення особи про подання заяви.** Особа, яку підозрюють у порушенні академічної доброчесності (далі – відповідач) за заявою, має бути ознайомлена з висунутою проти неї підозрою, особливостями процедури розгляду питання. Допускається право відводу відповідача щодо будь-якого члена Комісії, якщо підозри в його упередженості обґрунтовано.

Здобувач вищої освіти, науково-педагогічний працівник може визнати свою вину в допущеному порушенні. У такому разі розслідування щодо заяви не проводять, а факт визнання провини враховують під час визначення виду академічної відповідальності. Рішення щодо відповідальності ухвалюють на засіданні Комісії.

Здобувачі вищої освіти, працівники університету невинуваті в учиненні порушення норм Кодексу та до них не можна застосовувати заходи відповідальності доти, поки їхню вину не буде доведено в порядку, передбаченому цим Кодексом, і встановлено рішенням Комісії.

6.2.2. **Проведення розслідування.** Процедура розгляду питання передбачає:

- опитування свідків (свідком може бути будь-який учасник освітнього процесу, якому відомі обставини, що стосуються справи);
- вивчення першоджерел (публікації, підсумкові роботи);
- проведення консультацій з експертами (експертом може бути особа, якій доручено провести дослідження матеріальних об'єктів, явищ і процесів, що містять інформацію про обставини справи, і дати висновок із питань, які виникають під час розгляду справи і стосуються сфери її спеціальних знань);
- інші заходи, необхідні для проведення об'єктивного розслідування.

6.2.3. **Завершення розслідування та підготовка висновку.**

За результатами розгляду питання та з'ясування всіх істотних обставин Комісія готує письмовий висновок, який містить такі складники:

- вступна частина (дата складання та терміни проведення розслідування, учасники процедури розгляду порушення засад академічної доброчесності, моральних правил чи етичних норм та зміст заяви);
- описова частина (інформація по суті питання, яку розглянула Комісія);
- мотивувальна частина (обставини та докази, які Комісія взяла до уваги під час вирішення заяви);
- резолютивна частина (офіційні висновки та рекомендації для ухвалення рішення).

Якщо будь-який член Комісії не погоджується зі звітом, він має право викласти окремо свою думку, що є невід'ємною частиною звіту.

6.2.4. Розгляд питання порушення академічної доброчесності на засіданні Комісії.

6.2.4.1. Питання розглядають на розширеному засіданні Комісії.

6.2.4.2. До засідання Комісії всі учасники розгляду мають бути ознайомлені з результатами розгляду заяви і (в разі наявності) подати письмові зауваження або заперечення до звіту.

6.2.4.3. Відповідач за заявою має право:

- знати про дату, час і місце проведення засідання та бути присутнім на ньому під час розгляду питання про притягнення його до академічної відповідальності;
- знайомитися з усіма матеріалами щодо встановлення фактів порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;
- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

6.3. Висновок Комісії про розгляд питання про порушення академічної доброчесності надсилають впродовж трьох днів до ректора НаУОА, декана факультету/директора інституту. Відповідальна за відповідача особа (декан/директор, ректор) відповідає за притягнення відповідача до академічної відповідальності або застосування заходів дисциплінарного чи виховного характеру (у випадку доведення вини відповідача).

Ухвалене рішення є підставою для видання відповідного наказу ректора Університету або розпорядження декана/директора факультету/інституту.

6.4. У випадку виникнення нових обставин справи або недостатнього вивчення Комісією усіх поданих матеріалів ректор НаУОА, декан факультету/директор інституту можуть надіслати справу на додатковий розгляд.

6.5. Комісія повинна забезпечити конфіденційність розгляду питання про порушення академічної доброчесності та не допускати поширення інформації за межі відповідних регламентних процедур. Тільки учасники процедури розгляду порушення академічної доброчесності можуть бути ознайомлені зі змістом заяви та матеріалами справи.

6.6. Рішення про притягнення до академічної відповідальності може бути оскаржене в письмовій формі впродовж десяти днів з моменту ознайомлення з ухваленим рішенням. Апеляцію подають на ім'я ректора НаУОА, який призначає

склад апеляційної комісії для повторного розгляду справи (наказом ректора про створення та склад комісії).

Апеляційна комісія, своєю чергою, розглядає питання за процедурою, зазначеною у п. 6.2, та готує новий звіт про порушення академічної доброчесності, який передає на розгляд ректорові НаУОА. Остаточне рішення ухвалює ректор НаУОА або уповноважена ним особа. Рішення ректора Університету не оскаржують.

VII. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

7.1. Цей Кодекс погоджує вчена рада, Братство спудеїв та затверджує ректор НаУОА.

Зміни та доповнення до Кодексу вносять за ініціативою та поданням ректорату, вченої ради НаУОА або Братства спудеїв та ухвалюють у такому самому порядку, як ухвалення Кодексу.

7.2. НаУОА забезпечує публічний доступ до тексту Кодексу, який розміщує на офіційному вебсайті НаУОА впродовж десяти днів з дня його ухвалення.

7.3. Усі учасники освітнього процесу зобов'язані ознайомитися з Кодексом та керуватися його положеннями. Незнання або нерозуміння норм цього Кодексу не є виправданням неетичної поведінки та порушення засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм.

7.4. Відсутність згоди щодо дотримання засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм, зазначених у цьому Кодексі, слугує підставою для відрахування здобувачів вищої освіти або відмови в прийнятті на роботу науково-педагогічних працівників.